

Nieuwsbrief

Stichting Marke Vragender Veen

Redactieadres:
Winterswijkseweg 60
7134 PN Vragender

Redactie: Theo Ament
Email: vriendclub@vragenderveen.nl
Website: www.vragenderveen.nl

Inhoud

- Vriendenclub steunt expositieruimte
- Kraanvogel broedt in 't veen
- Het woord van de voorzitter
- Parkeerplaats opgeknapt
- Fotowedstrijd in volle gang

Vriendenclub steunt oprichting expositieruimte

De Stichting Marke Vragender Veen (SMVV) is gestart met de bouw van een expositieruimte aan de Pastoor Scheepersstraat in Vragender. Op die plek, tussen restaurant Beneman en de tennisclub, stond een schuurtje van vijf bij twaalf meter dat inmiddels is afgebroken. De sloop werd verricht door enkele bestuursleden en andere vrijwilligers. Het gebouwtje, dat

als opslag diende voor de tennisclub, werd in heel korte tijd afgebroken, onder leiding van 'bouwpastoor' Harry Idink.

De nieuwe expositieruimte, die in de resterende maanden van dit jaar met inzet van veel vrijwilligers zal worden gerealiseerd, zal ongeveer dezelfde omvang hebben.

Volgend jaar mei, als de stichting haar 60-jarig bestaan viert, zal de nieuwbouw officieel worden geopend. De expositieruimte is na de bouw van de natuurobservatiepost het tweede grote

Zo zal de nieuwe expositieruimte van de Stichting Marke Vragender Veen er uit gaan zien

Het oude kippenhok dat tot voor kort bij de tennisbanen aan de Pastoor Scheepersstraat stond

project dat de SMVV in korte tijd onder handen neemt.

Het info-centrum (van 5 bij 12) meter maakt het straks mogelijk om inwo-

ners, toeristen en andere belangstellenden te informeren over de SMVV, de unieke natuur van het Vragenderveen en meer in het algemeen over het landschap rond Vragender.

Er moet nog nagedacht worden over de inrichting, maar zeker is dat er gebruiksvorwerpen, digitale presentaties en natuurlijk veel foto's te zien zullen zijn. Daarbij zal zeker ook aan jonge bezoekers gedacht worden.

Een deel van de ruimte gaat de stichting gebruiken voor wisselende exposities. De eerste staat al vast: een expositie van de foto's die gemaakt worden in het kader van de fotowedstrijd ter gelegenheid van 60 jaar SMVV (zie www.vragenderveen.nl/fotowedstrijd)

Kraanvogels in het veen

Er was kraanvogelgeluk in het Korenburgerveen-Vragenderveen. Hans Rauwerdink, boswachter bij Natuurmonumenten zag op 15 juni dat er een jonge kraanvogel was geboren. Het is voor het eerst in minimaal 100 jaar dat er een broedgeval van deze vogel is waargenomen in het Vragenderveen. Helaas voor de kraanvogels, een vos heeft hoogstwaarschijnlijk het jong opgegeten.

In het begin van maart werden er in en om het Korenburgerveen-Vragenderveen regelmatig twee kraanvogels gezien. Dat is niet ongevoen. Op hun tocht naar de broedgebieden vertoeven er wel vaker kraanvogels enige tijd in het veen, maar deze twee bleven wel erg lang.

Op 14 maart zag iemand dat ze in het open gebied aan de Meddoseweg aan het

Deze foto is, evenals de andere foto van de kraanvogel, van het internet geplukt.

baltsen waren. De grote vogels dansen daarbij met hoge sprongen om elkaar heen en ze roepen luid naar elkaar. Later op die dag was er zelfs een paring te zien. Op dat moment werd duidelijk dat de vogels misschien wel eens zouden kunnen gaan broeden in het veen.

Er waren wel wat gevolgen. Om met succes te kunnen broeden hebben kraanvogels absolute rust nodig. Zowel Natuurmonumenten als de SMVV hebben daarom onmiddellijk alle excursies door het veen geschrapt. De paden rond het veen blijven voorlopig wel bereikbaar, maar we willen natuurlijk niet graag dat grotere groepen mensen hier naar toe komen om een glimp van de vogels op te vangen. Juist in deze periode zijn ze schuw en kan makkelijk verstoring optreden. In het Fochteloërveen zijn volgens berichten al twee van de tien broedparen

verstoord door menselijke activiteiten. Dat willen wij natuurlijk voorkomen. Daarom is er ook een poster opgehangen bij het veen om uitleg te geven.

Broedgebieden

De meeste kraanvogels broeden in het noorden en oosten van Europa. In Polen, de Baltische staten en Rusland liggen de voornaamste Oost-Europese broedgebieden. In Scandinavië zijn Zweden en Finland belangrijke kraanvogellanden. Zweden heeft zelfs het hoogste aantal kraanvogels van heel Europa. De vogels broeden het liefst in uitgestrekte moerasgebieden en hoogvenen, gebieden die voor hun vijanden moeilijk te bereiken zijn. Ze krijgen maar één of twee jongen die meteen na het uitkomen het nest verlaten. Ze blijven daarna nog lang in de buurt van de oudervogels.

Trek

In het najaar trekken de kraanvogels met hun jongen naar het zuiden. Ze overwinteren in landen als Spanje en Portugal, sommige gaan zelfs helemaal naar Midden-Afrika. In het vroege voorjaar keren ze weer terug. De meeste vogels trekken zowel in voor- als najaar over Duitsland, maar ook boven Nederland zijn ze dan te zien.

Als de wind uit het oosten komt raken ze een beetje uit koers en komen er in het oosten van het land regelmatig grote groepen over. Nog voordat je ze ziet kun je hun luide roep dan al horen.

Aan die roep hebben ze hun wetenschappelijke naam te danken: Grus grus. Groepen die overtrekken kunnen uit wel 300 of meer vogels bestaan. Wie hun geluid eenmaal heeft gehoord zal zich dat altijd herinneren.

Onderweg gaan deze groepen vaak naar vaste verzamelplaatsen. Daar zoeken ze een aantal dagen of zelfs weken naar voedsel voor ze aan de volgende etappe beginnen. Een bekende verzamelplaats is het Diepholzer Moor, een stuk boven Osnabrück.

Vooraf in het najaar kunnen zich hier tienduizenden kraanvogels verzamelen. In Frankrijk is ook zo'n bekende stop bij het Lac Du Dèr.

In het veen

Het Korenburgerveen dient in het najaar regelmatig als overnachtingsplek voor groepen kraanvogels. Soms zijn ze dan aan het eind van de dag al in de omgeving te zien. Ze zoeken op akkers naar achtergebleven maïskorrels of andere granen. Tegen de schemering gaan ze naar het veen en de volgende ochtend vliegen ze verder.

In het voorjaar hebben de vogels meer haast. Ze willen zo snel mogelijk naar de broedgebieden in het noorden en oosten van Europa. Het gebeurt dan wel eens dat een groep een paar keer rondcirkelt boven het veen, maar ze trekken dan toch snel verder. Boswachters van Natuurmonumenten denken dat het vooral vermoeide jonge vogels zijn die willen landen. De oudere vogels willen echter verder en halen de jongen over om door te vliegen. In de afgelopen jaren zijn er toch wel eens een paar kraanvogels in het veen geland. Al in 2010 leek het er op dat een stel zou gaan broeden, maar ook zij zijn toen toch weer vertrokken. Na die terreinverkenningen in de afgelopen jaren is er dan toch een broedgeval. Misschien zijn de ouders een paar van die jongere vogels in het veen achter gebleven.

Jonge kraanvogels en dan...

Zolang kraanvogels in ons veen broeden lopen ze niet al te veel gevaar. Ze hebben hun nest in een erg nat, moerassig deel van het veen. Voor hun natuurlijke vijanden, bij ons is dat vooral de vos, zijn ze dan betrekkelijk veilig. Dat wordt anders als de jongen uit het ei zijn gekropen. De oudervogels moeten dan met de kuikens naar de randzone omdat daar voedsel is te vinden. Dan wordt het een stuk moeilijker voor de oudervogels om hen te beschermen. In het Fochteloërveen, de andere broedplaats in ons land, wordt elk jaar een aantal jongen prooi van de vossen. Pas als ze groter zijn en (bijna) kunnen vliegen zijn ze min of meer veilig.

Wim Enserink

Het woord van de voorzitter

Het moet gezegd, wat is de natuur toch mooi. Vanaf eind maart tuur ik naar

de lucht of er al een zwaluw terug is uit Afrika. Het eerst zal de boerenzwaluw arriveren en een aantal weken daarna volgt de huiszwaluw. Zo gaat dat bij ons ieder jaar weer.

En dan maar hopen dat ze de vorig jaar gebouwde nesten ook dit jaar gaan gebruiken. En ja hoor elk nest is weer bewoond en de gehavende nesten worden op professionele wijze in gereedheid gebracht.

Zo gaat mijn aandacht ook uit naar het nestkastje dat ik vorig jaar heb opgehangen en waar maar niets in gebeurde. Mijn moeder zei haal hem maar weg, want ze willen daar niet zitten. Ik had hem mooi in het zicht van haar keukenraam gehangen want dan kan ze er echt van genieten. Maar de aanhouder wint. Plotseling meldde zich de Bonte Vliegenvanger, die bij ons rond het huis nog niet eerder waargenomen is. Het hele kastje zit nu vol met jongen, een prachtig gezicht.

Zo ben je thuis bezig met de natuur en zo zit je in of rond het Vragenderveen waar dit voorjaar zich ook iets bijzonders afspeelde, kraanvogels hadden het veengebied uitgekozen om te gaan broeden. Met succes, wat in juni werd een jong waargenomen. Dit was de afgelopen eeuw nog niet eerder voorgekomen. Onze excursies waren er op

aangepast om het prille geluk niet te verstoren. Jammer voor de schoolkinderen, want zij konden in de maand mei en juni het natuurgebied niet in. Helaas liet Reintje de vos het kraanvogelgezin niet met rust en verschalkte het jong. Zo is de natuur.

Velen maken dankbaar gebruik van onze natuurobservatiepost. Er is een toeloop die wij in onze stoutste dromen niet hadden kunnen wensen. Betrokkenheid en beleven van het Vragenderveen staat hoog bij ons in het vaandel en met deze observatiepost bereiken wij het doel dat ons voor ogen stond.

Maar wij gaan nog een stapje verder om u allen nog meer te laten genieten van het veencomplex, en om kennis van dit zeer unieke gebied niet verloren te laten gaan.

Wij gaan onze lang gekoesterde wens in vervulling brengen, de SMVV gaat van een oud kippenhok een prachtig informatieruimte maken dat geheel in het teken van het Vragenderveen zal staan.

Zo kunnen wij de jeugd al vroeg kennis laten maken met wat er zich zoal afspeelt in ons veengebied, ook onze vele donateurs zullen hier de geschiedenis kunnen ophalen en elke nieuwe ontwikkeling volgen.

Volgend jaar bestaat de SMVV 60 jaar en dan zal de officiële opening plaats vinden.

Namens het bestuur dank ik u allen hartelijk voor uw betrokkenheid en steun, ook de vele vrijwilligers en onze gidsen. Zij zijn een onmisbare schakel binnen de SMVV.

*Harrie Krabben
Voorzitter SMVV*

Parkeerplaats opgeknapt

Een enthousiaste groep vrijwilligers heeft afgelopen voorjaar de parkeerplaats aan de Maneschijnweg vernieuwd. Er zijn onder meer nieuwe informatieborden geplaatst. De oude borden stonden er al meer dan tien jaar en waren aan vervanging toe. De informatie op deze borden was bovendien sterk verouderd, vooral door de uitvoering van de herstelplannen in het veen.

Eén bord toont de wandelroutes in de bufferzone en de plaats van de natuurobservatiepost, het andere bord geeft informatie over de Stichting Marke Vragender Veen (SMVV) en over de uitgevoerde herstelwerkzaamheden in het veen. Bezoekers blijken erg geïnteresseerd in deze informatie en hun reacties zijn erg positief.

Het bord op de schuilhut geeft informatie over de oprichting van de SMVV, over het ontstaan van veenmoerassen langs onze oostgrens en over het herstelplan dat sinds 2000 is uitgevoerd. Het tweede bord laat zien welke wandelroutes er door de bufferzone lopen en geeft aan welke mogelijkheden voor excursie er zijn. Veel foto's verduidelijken de tekst. De borden zijn gemaakt in dezelfde stijl als het bord bij de natuurobservatiepost. Op deze post is ook nog een bord toegevoegd. Op dit extra bord wordt het verhaal van de turfwinning

beschreven, de foto's komen uit 'de oude doos'. Daarnaast is er een nieuw overzicht van het gebied aangebracht. Op het oorspronkelijke bord kwamen de richting van onder andere de veendijken niet helemaal overeen met wat er in werkelijkheid was te zien. Dat is nu verbeterd.

Verder zijn er de steunen waartegen de

fietsen kunnen worden geplaatst vernieuwd. De palen van de oude steunen waren aan het eind van hun leven. Bij de voetgangersdoorgang is een nieuw poortje geplaatst waarop onder andere de start van de wandelroutes is aangegeven. Bovendien is er een bord geplaatst dat de richting en de afstand (425 m) naar de observatiepost aangeeft. De markeringen van enkele wandelroutes hebben een onderhoudsbeurt gehad en de routes zijn waar nodig verduidelijkt.

Ten slotte zijn de picknicksets teruggeplaatst. Eén van de sets is aan het eind van het vorige seizoen gestolen. Helaas kon niet worden achterhaald waar deze is gebleven. De nieuwe set en natuurlijk ook de oude zijn nu met ankers stevig in de bodem vastgezet. Buiten de parkeerplaats zijn nog enkele slagbomen en voetgangersdoorgangen vernieuwd.

Een bezoek aan de parkeerplaats en een wandeling door de bufferzone zijn beslist de moeite waard. Iedereen behoort wel op de paden te blijven. En: geen fietsen, geen honden. Overtreders lopen een niet geringe kans om bekeurd te worden. Het veen en de bufferzone moet nu eenmaal een rustig gebied blijven.

De SMVV is trots op de nieuwe borden die bezoekers veel informatie geven over dit unieke gebied. Het is de moeite waard om zelf eens te gaan kijken. Maak dan meteen de wandeling naar de observatiepost. Of wandel een van de routes bij het veen. De langste, het Schaddenpad, gaat helemaal rond het veen en vergt enkele uren. Met andere woorden, er is veel te genieten in en rond het veen.

Fotowedstrijd in volle gang

Op 22 mei 2016 is het precies 60 jaar geleden dat de Stichting Marke Vragender Veen werd opgericht. Als onderdeel van de viering van dit jubileum heeft de SMVV een fotowedstrijd georganiseerd met het thema 'Vragenderveen: gewoon bijzonder'. Een jaar lang kan iedereen meedoen aan deze wedstrijd met foto's die in dit unieke natuurgebied zijn gemaakt. De startdatum was 1 april 2015, de einddatum 31 maart 2016.

De paden in de bufferzone zijn uiteraard vrij toegankelijk, maar de kern van het gebied is gesloten. Om iedereen de kans te geven ook in het veen zelf mooie beelden te maken, organiseert de SMVV gedurende het jaar van de wedstrijd vier keer een excursie speciaal voor deelnemers aan de fotowedstrijd. De datums waarop deze excursies worden gehouden worden op onze Facebookpagina aangekondigd ([facebook.com/vragenderveen](https://www.facebook.com/vragenderveen)).

Er is aparte wedstrijd voor junioren (tot 16 jaar) en voor senioren (ouder dan 16). De foto's worden beoordeeld door een deskundige jury. De hoofdprijzen zijn geldbedragen van € 75 voor junioren en € 150 voor senioren. Daarnaast zijn er enkele kleinere geldprijzen. De beste foto's krijgen bovendien een plek in een foto-expositie ter gelegenheid van het 60-jarig bestaan van de SMVV.

Zin om mee te doen? Uitgebreide informatie met alle spelregels is te vinden op onze site: <http://www.vragenderveen.nl/fotowedstrijd>. Hier staat o.a. aan welke eisen foto's moeten voldoen, hoe foto's ingestuurd moeten worden en ook hoe je op de hoogte

kunt blijven van nieuws over de wedstrijd.

Emailadressen

Het bestuur van de Vriendenclub wil vaker en sneller met de donateurs communiceren. Het ligt voor de hand dat dat gaat gebeuren via de elektronische snelweg. Daarom doet het bestuur een oproep aan donateurs om hun emailadres te sturen naar: vriendenclub@vragenderveen.nl.

Excursie voor Vrienden

Op zondag 24 augustus is er weer een excursie naar het Vragenderveen, speciaal voor donateurs van de Vriendenclub. Ontvangst om half 10 in Restaurant 'Beneman', Winterswijkseweg 9 te Vragender, (telefoon 0544-371271). De excursie zal de ochtend in beslag nemen. Aanmelden kan tot 20 augustus bij de familie Wassink (0544-371720) en de familie Boschker (0544-372030).

En verder:

Het duurt nog even, maar de landelijke Natuurwerkdag komt er aan. Op zaterdag 7 november is het weer zover. Onder leiding van de werkgroep 't Veen van de Stichting Marke Vragender Veen kan er gewerkt worden in de bufferzone rond het veen. Er is slechts plaats voor vijftien personen. Wie bij het veen aan de slag wil moet zich dus op tijd aanmelden. Dat kan ergens in juli of augustus via de site: natuurwerkdag.nl.

Dank

Voor deze Nieuwsbrief hebben we dankbaar geput uit de artikelen die

eerder stonden op www.facebook.com/vragenderveen. We bevelen dit snelle medium van harte aan.

Tot slot

De Vriendenclub van de Stichting
Marke Vragender Veen wenst iedereen
een heel goede vakantie.